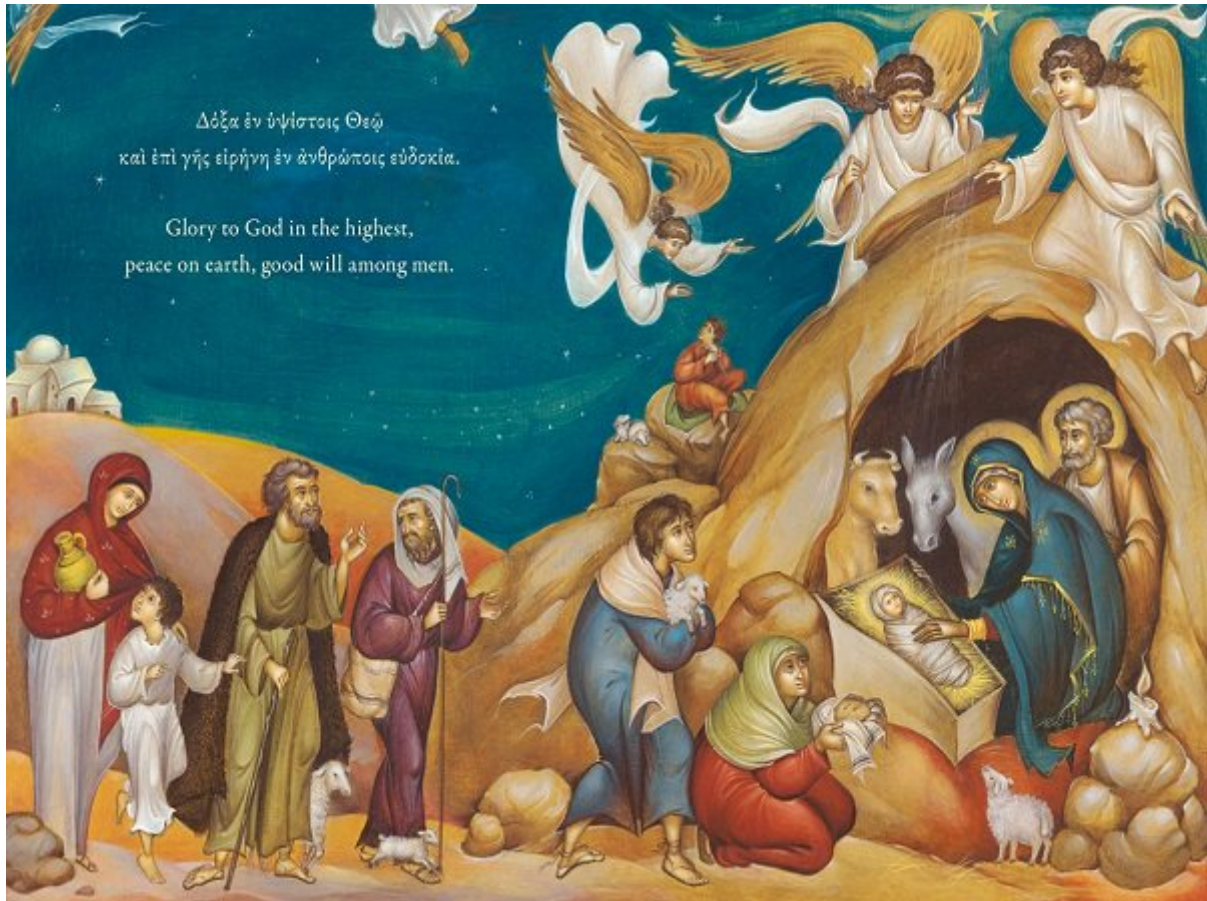

Χριστούγεννα (Αρχιμανδρίτης Ζαχαρίας Ζάχαρου, Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Αγγλίας)

/ [Πεμπτουσία](#)

Ἦθελα να πω λίγα λόγια για το νόημα της εορτής των Χριστουγέννων. Διότι ο κόσμος κάνει μεγάλη προσπάθεια να εντυπώσει μέσα μας τις δικές του μορφές, ενώ η εκκλησία μας οδύνει, πάσχει δηλαδή, να μορφωθεί μέσα μας ο Χριστός. Και εάν εξετάσουμε μερικά από τα χαρακτηριστικά της γεννήσεως του Κυρίου Ιησού, θα κατανοήσουμε και το νόημα αυτού του γεγονότος.

Ξέρουμε ότι ο Χριστός είναι ο νέος Αδάμ που εξήλθε από την παρθενική γη. Η γυναίκα που έγινε η αιτία της κατάρτας τώρα εκφέρει την δρόσον της ευλογίας. Ο Χριστός είναι ο νέος Αδάμ, ο νέος Νώε που υπόσχεται να μας διαναπαύσει από τις λύπες και τα έργα των χειρών μας. Είναι ο αγνεαλόγητος Μελχισεδέκ που έρχεται να κληρονομήσει βασιλείαν και ιερωσύνην αιώνιον. Παρήλθε επιτέλους η μακρά

νύχτα του σκότους και το εωθινό φως εισχωρεί μέσα στο γνόφο του Παλαιοδιαθηκικού ιερείου, του ναού της Παλαιάς Διαθήκης, του ναού του Σολομώντος, που είναι στραμμένος περισσότερο στην αιώνια ανατολή, παρά στην καθημερινότητα.

Σε αυτό το γεγονός βλέπουμε οι ποιμένες να έρχονται να προσκυνήσουν τον Αμνόν τον ποιμαίνοντα τους ποιμένας. Εκείνον τον Ποιμένα που μπορεί να μαζέψει σε ένα ποίμνιο τους λύκους με τα πρόβατα και τα λιοντάρια με τους νεανίσκους.

Έτσι, είναι μεγάλη χαρά που γεννάται ο Χριστός και στο μέσον της εορτής βλέπουμε την Εκκλησία μας να έχει μια χαρμολύπη.

Μια χαρά αναμεμιγμένη με λύπη. Χαρά διότι «παιδίον εγεννήθη ημίν υιός και εδόθη ημίν» [1]. Εγεννήθη αυτός ο υιός που μας δόθηκε για τη σωτηρία μας και αυτή

είναι η χαρά της Εκκλησίας. Αλλά έχει και μια λύπη, διότι αγωνίζεται η Εκκλησία να μορφωθεί στις καρδιές μας ο Χριστός. Και δεν πρέπει να αντιπαρέλθουμε αυτή τη λύπη της Εκκλησίας μας, αλλά να εξετάσουμε τα χαρακτηριστικά αυτής της γεννήσεως, ώστε να μπορέσουμε να τοποθετηθούμε όπως πρέπει και να μη χάσουμε την ωφέλεια του γεγονότος.

Κατά την ανεξιχνίαστη πρόνοια του Θεού ο Ιωσήφ και η Μαριάμ βρέθηκαν από τη Ναζαρέτ στη Βηθλεέμ. Ο Νόμος της Παλαιάς Διαθήκης απαγόρευε απογραφή του πληθυσμού και όμως ο Θεός χρησιμοποιεί τη δύναμη του Καίσαρος, για να υπερβεί αυτόν τον νόμο και να βγάλει αυτό το διάταγμα, ώστε να αναγκαστούν ο Ιωσήφ και η Μαριάμ να έρθουν στην Βηθλεέμ. Για να εκπληρωθεί το ρηθέν υπό του Προφήτου, διότι η Βηθλεέμ ήταν η πόλις αυτή από την οποία έμελλε να εξέλθει ηγούμενος του Ισραήλ: «Και συ Βηθλεέμ, γη Ιούδα, ουδαμώς ελαχίστη ει εν τοις ηγεμόσιν Ιούδα. Έκ σου γαρ έξελεύσεται ηγούμενος, όστις ποιμανεί τον λαόν μου τον Ισραήλ» [2].

Στη Βηθλεέμ, ο Δίκαιος Ιωσήφ και η Αγία Παρθένος, δεν είχαν ούτε σπιθαμή γης κληρονομιά, δεν είχαν πουθενά κατάλυμα όπως λέει το Ευαγγέλιο, δεν είχαν τίποτα. Και η Βηθλεέμ ήταν επίσης μια άσημη πόλη, και όταν ο Προφήτης την αναφέρει και προσπαθεί να την εξυμνήσει δεν βρίσκει τίποτα, την ονομάζει «ελαχίστη» μεταξύ των πόλεων του Ιούδα και τη μόνη αξία που της αποδίδει είναι το γεγονός ότι απ' αυτήν μέλει να εξέλθει ηγούμενος του Ισραήλ. Δηλαδή, έχει αξία η Βηθλεέμ σε αυτό που πρόκειται να λάβει χώρα σε αυτήν. Τίποτε στο παρελθόν δεν της δίνει αξία. Και έρχεται στη Βηθλεέμ η Αγία Παρθένος, παρακινούμενη απ' αυτήν την ανεξιχνίαστη πρόνοια του Θεού, για να δώσει πατριά στον Υιόν Εκείνου «εξ ου πάσα πατριά εν ουρανοίς και επί γης ονομάζεται» [3], όπως λέγει ο Απόστολος Παύλος στην Προς Εφεσίους επιστολή του. Η λέξη Βηθλεέμ στα Εβραϊκά σημαίνει «οίκος άρτου ζωής». Είναι ο οίκος, το κατοικητήριο, του Άρτου της ζωής.

Και εμείς ξέρουμε τώρα από το Ευαγγέλιο του Κυρίου Ιησού, ότι Αυτός είναι «ο άρτος της ζωής ο εκ του ουρανού καταβάς και ζωήν διδούς τω κόσμω» [4]. Τι νόημα βγάζουμε από αυτό; Το εξής: Όσο εμείς ζούμε σε αυτόν τον κόσμο με την αυτάρκεια των πολιτών που τον κατέχουν, είναι αδύνατον να μορφωθεί σε εμάς ο Χριστός. Μακάριοι είναι οι άνθρωποι που θα αποξενωθούνε από αυτόν τον κόσμο. Διότι, όπως είπαμε, ο κόσμος προσπαθεί να εντυπώσει μέσα στις ψυχές των ανθρώπων όχι τη μορφή του Ιησού αλλά τις παρερχόμενες μορφές του, τις παρερχόμενες αξίες του. Και οι κορεσμένες επιθυμίες του γεννούν μεγαλύτερες επιθυμίες που αυξάνουν ανεπαίσθητα σε γίγαντες που χτίζουν Βαβυλώνες. Αλλά μακάριος, λέει η Γραφή, εκείνος που θα πάρει αυτά τα νήπια της Βαβυλώνας και

θα τα συντρίψει πάνω στην πέτρα της πίστεως και η πέτρα είναι ο Χριστός [5]. Άξιοι πολίτες του ουρανού είναι αυτοί που μιμούνται αυτό το χαρακτηριστικό της γεννήσεως του Ιησού και αποξενώνουν τον εαυτό τους από αυτόν τον κόσμο και αναζητούν την μέλλουσαν, την ουράνια πόλιν.

1. Ήσ. 9, 5.
2. Ματθ. 2, 6.
3. Έφες.3,15.
4. Βλ. ΐω. 6, 33 και 51.
5. Βλ. Ψαλμ. 136, 9 και Α΄Κορ. 10, 4.

Αν ο Ισραήλ δεν υποβαλλόταν στις δυσκολίες της επικίνδυνης και άγνωστης οδού ο Κύριος των δυνάμεων δεν θα έβγαινε από τις δυνάμεις του για να κτίσει κατοικητήριο στο μέσον αυτού του λαού. Αν ο Αβραάμ δεν ακολουθούσε τη φωνή του Θεού για να βγει από τη συγγένειά του δεν θα κληρονομούσε τη δοξασμένη διαθήκη και όλες αυτές τις υποσχέσεις που του δόθηκαν ότι στο σπέρμα θα ευλογηθούν όλα τα έθνη της γης. Αν η διορατική μητέρα του Ιακώβ δεν τον εξεδίωκε τον Ιακώβ από προσώπου του εκδικητικού Ησαύ δεν θα έφτανε ο Ιακώβ στον τόπο εκείνο τον φοβερόν όπου είδε την πύλη του ουρανού και γνώρισε τον Θεό και άκουσε τη φοβερή φωνή του Θεού «ότι μετά Θεού ίσχυσας και μετά ανθρώπων δυνατός έσει» [6]. Έτσι, βλέπουμε ότι μακάριοι είναι αυτοί που γίνονται απροστάτευτοι και αυτοεξόριστοι προσκυνητές σε αυτόν τον κόσμο, διότι αυτοί γίνονται δεκτοί στην ουράνια Βασιλεία του Θεού, αυτοί γίνονται κατάλληλοι για την ουράνια Βασιλεία του Θεού. Δεν μπορούμε να παρέλθουμε αυτό το σημείο του Ευαγγελίου. Ο Κύριος αρχίζει το Ευαγγέλιο με το «μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι, ότι αυτών εστίν η βασιλεία των ουρανών» [7], και υπάρχει πτωχεία φυσική και υπάρχει πτωχεία πνευματική.

Ας κοιτάξουμε και μερικά άλλα χαρακτηριστικά της γεννήσεως του Κυρίου Ιησού, έκτος από αυτήν την ξενιτεία που είπαμε, από αυτήν την αποξένωση από τον κόσμο αυτόν και τις αξίες του και την αναζήτηση της μελλούσης πόλεως, που εκεί βασιλεύει το ανέσπερο φως του Θεού [8].

Αν εξετάσουμε ποιο ήταν αυτό το μεγάλο προτέρημα που έκανε την Αγία Παρθένον Μητέρα του Θεού; Τότε θα δούμε ότι πράγματι ήταν η ταπείνωσή Της, τα αισθήματα της αναξιοτήτός Της. Λέγει «επέβλεψεν επί την ταπείνωσιν της δούλης Αυτού ο Ύψιστος» [9], δηλαδή προσφέρει στον Θεόν τα αισθήματα της αναξιοτήτός Της, της ταπεινώσεώς Της. Από αυτό βλέπουμε ότι και εμείς όσο νομίζουμε πως είμαστε κάτι δεν μπορεί να μορφωθεί μέσα μας ο Χριστός. Είναι ίδιον στον Θεόν να δημιουργεί «εκ του μηδενός», και αν εμείς δεν ταπεινωθούμε δεν μπορεί Αυτός να μορφωθεί μέσα μας.

Μεγάλη βέβαια ήταν η ταπείνωση της Αγίας Μητέρας του Εμμανουήλ. Αλλά ποιος μπορεί να μετρήσει το μέγεθος της ταπεινώσεως του Χριστού; Από το ύψος της ουράνιας δόξης Του μέχρι την άβυσσο των καταχθονίων που κατέβηκε, δηλαδή την άβυσσο της «πεπτωκυίας» ανθρώπινης φύσης. Έτσι, θεμέλια του ναού που χτίζει μέσα μας ο Θεός, για να μορφωθεί μέσα μας ο Θεός, τα θεμέλιά Του είναι η αυταπάρνηση και η ταπείνωση. Και όσο πιο πολύ εμβαθύνουμε αυτά τα θεμέλια τόσο πιο στερεά και ακίνδυνα χτίζουμε. Τόσο πιο ψηλά ανεβαίνουμε.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό που παρατηρούμε στη γέννηση του Κυρίου είναι η αγνότητα της Αγίας Μητέρας Του. Που δεν είχε παραβιαστεί ούτε με σκέψη, ούτε με αίσθηση, ούτε με πράξη, ούτε με κανένα νόημα. Έμεινε απαραβίαστη αυτή Η αγνότητα της Αγίας Παρθένου, γι' αυτό και αγάπησε και «επεθύμισε» [10] αυτή

την ωραιότητα και το κάλλος της Αγίας Παρθένου ο Ύψιστος και έκλινε ουρανούς και κατέβη. Και «πάσα η δόξα της θυγατρός του Βασιλέως έσωθεν» [11]. Αυτή η ωραιότητα της Αγίας Παρθένου ήταν εσωτερική, διότι είχε προσφέρει όλη της την καρδιά. Όπως είχα πει και σε μερικές άλλες συνάξεις, μέσα στον ναό, η Αγία Παρθένος, είχε κάνει μια μεγάλη ανακάλυψη, είχε ενώσει τον νου Της με την καρδιά Της, κατάφερε να κατεβάσει τον νου Της στην βαθειά καρδιά Της. Ξέρετε, όλα τα βάσανα που έχουμε σε αυτόν τον κόσμο και όλες οι ταλαιπωρίες και τα σκάνδαλα και οι θλίψεις που έχουμε είναι γιατί ο νους μας μένει έξω από την καρδιά μας. Εάν ο νους μας ήταν μέσα στην καρδιά μας θα ζούσαμε αληθινά σε μια μακαριότητα από αυτή τη ζωή. Έστω και για μερικές περιόδους της ημέρας ή της ζωής μας αν ο νους μας έμενε στην καρδιά μας και βαφτιζότανε σε αυτό το καμίνι της καρδιάς που φλέγει εκεί από την αγάπη του Θεού, θα είχαμε μια μεγάλη παρηγοριά που θα μας έδινε δύναμη να υπομείνουμε οτιδήποτε, χωρίς να βγάζουμε κραυγές και χωρίς να δημιουργείται αυτή η αλυσίδα των κακών που βλέπουμε στη ζωή μας. Όλη μας η ακαταστασία και η ανησυχία είναι διότι δεν αγωνιζόμαστε να ενώσουμε τον νου μας με την καρδιά μας. Να ζει ο νους μας μέσα στην καρδιά μας. Και τότε θα γνωρίσουμε μεγάλα μυστήρια. Η Αγία Παρθένος όταν αφιερώθηκε μέσα στον ναό και ήτανε μέσα στον ναό, προσευχομένη με τη χάρη του Θεου, βέβαια είχε μέσα Της όλο το κεφάλαιο της αγιότητας των Δικαίων της Παλαιάς Διαθήκης, σε Αυτήν κορυφωνόταν όλη η αγιότητα της Παλαιάς Διαθήκης, και με την προσευχή Της κατέβασε τον νου Της στην καρδιά Της, μας λέγει η παράδοση. Εκεί, μέσα στην καρδιά Της έκανε δυο ανακαλύψεις: εκεί ενώθηκε με τον Θεό και της μεταδόθηκε το Πνεύμα του Θεού. Και το Πνεύμα τού Θεού δεν έχει άλλη επιθυμία από το να σωθεί όλος ο κόσμος. Και άρχισε εκεί η προσευχή της μεσιτίας Της για όλο το γένος του Αδάμ.

6. Βλ. Γεν. 32,29.

7. Ματθ. 5, 3.

8. Πρβλ. Έβρ. 13,14.

9. Βλ. Λουκ. 1, 48.

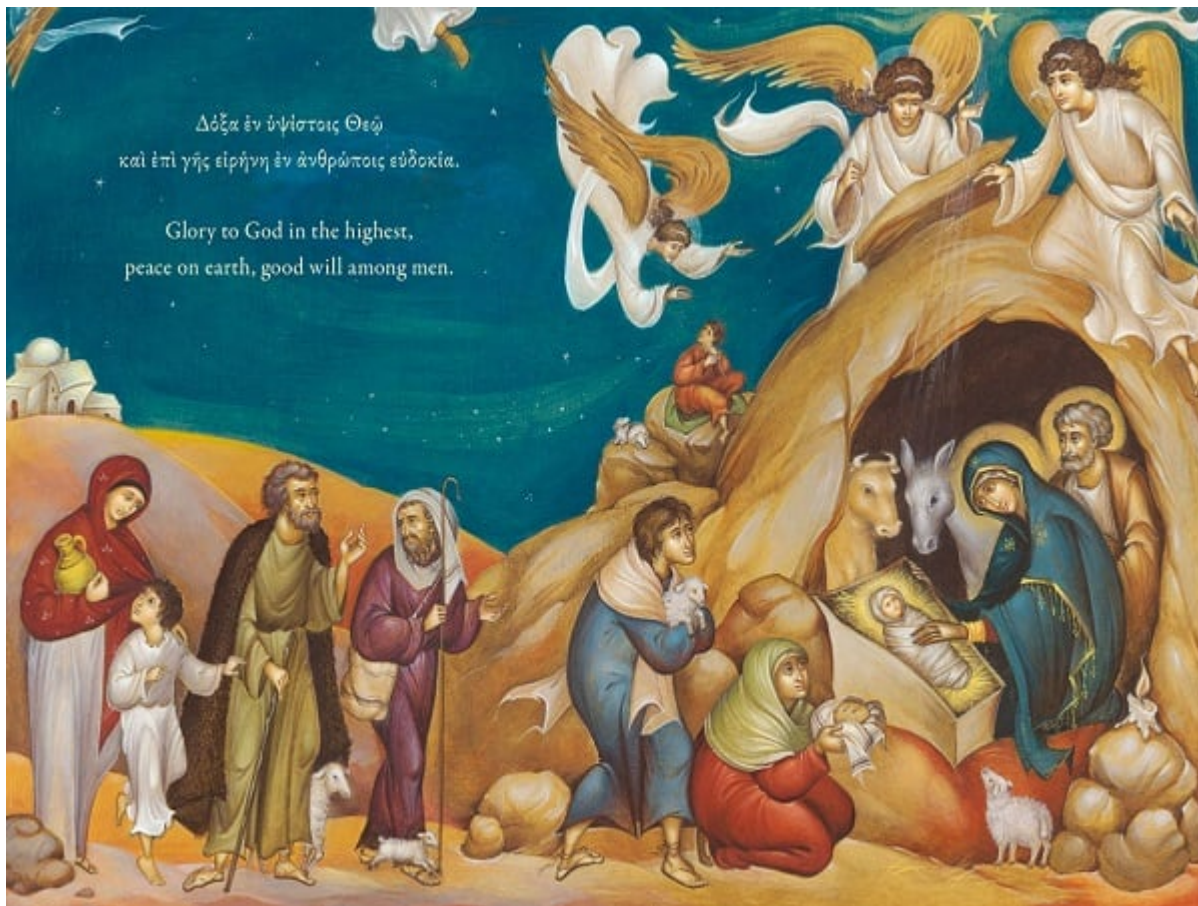
10. Βλ. Ψαλμ. 44,12.

11. Βλ. Ψαλ. 44,14.

Τότε η Παναγία Παρθένος διάβασε το χωρίον του Ησαΐα πού λέγει «Ιδού ή παρθένος έξει εν γαστρί και τέξεται υιόν και καλέσουσιν το όνομα αυτού Εμμανουήλ. Αυτός γαρ σώσει τον λαόν αυτού από των Αμαρτιών αυτών» [12]. Όταν διάβασε αυτό το χωρίο, τότε θεϊκή ενέργεια έφλεξε την καρδιά Της και από εκείνη τη στιγμή δεν μπορούσε να χωρίσει τον νου Της από αυτό το χωρίο και άναψε μια ζέουσα προσευχή μέσα Της «ο Θεός, αξιώσέ με να γίνω η θεραπαινίς, η υπηρέτρια, εκείνης της γυναίκας που θα είναι η μητέρα του Εμμανουήλ». Πάνω

στη ζέση αυτής της προσευχής της εμφανίστηκε ο Αρχάγγελος Γαβριήλ και της λέει «χαίρε, Κεχαριτωμένη, ο Κύριος μετά σου, ευλογημένη Συ εν γυναιξί» [13]. Εσύ θα είσαι η μητέρα του Εμμανουήλ και όχι η υπηρέτρια. Και έχει νόημα αυτό και μπορούμε να το διακρίνουμε και πίσω από τα λόγια του Ευαγγελίου. Διότι, αμέσως μετά, γίνεται μια έκρηξη του λόγου στα χείλη της Αγίας Παρθένου, έκρηξη που ενεργείται από το Πνεύμα το Άγιο. Και είπε Μαριάμ: «Μεγαλύνει η ψυχή μου τον Κύριον, και ηγαλλίασεν το πνεύμα μου επί τω Θεώ τω σωτήρι μου» [14]. Έτσι, ήταν η Αγία Παρθένος σε μια άβυσσο ταπεινώσεως. Προεξεπλήρωνε προφητικά τον νόμο που έμελλε να δώσει ο Υιός και Θεός Της, ότι «ο ταπεινών εαυτόν υψωθήσεται» [15]. Γι' αυτό και την ύψωσε ο Θεός. Έβαλε τον Εαυτό Της στην οδό του Κυρίου, που η οδός του Κυρίου είναι κάθοδος, κατάβασις στη γη και ακόμα και στον άδη και μετά η ανάβασις. Και επειδή έβαλε τον Εαυτό Της και το Πνεύμα Της σε αυτήν την κενωτική οδό, βρέθηκε στην οδό του Κυρίου, και οδός είναι ο ίδιος ο Κύριος, και επομένως ο Κύριος έγινε συνοδοιπόρος Της, ενώθηκε μαζί Της, αξιώνοντάς Την να γίνει το κατοικητήριό Του.

Αυτή ήτανε η καθαρότητα της Αγίας Παρθένου. Είχε καρδιά που ήτανε σαν «δοχείον εσφραγισμένον τω πνεύματι» που δεν άφηνε να διαρρεύσει ούτε ίχνος από αυτήν την ευωδία που εξέχρησε ο Θεός μέσα Της. Τέλειον δοχείον του Πνεύματος. Διότι είχε παρθενία και στο σώμα και στο πνεύμα. Διότι εάν ο Κύριος λέει ότι η άσχημη επιθυμία της καρδιάς είναι μοιχεία, σημαίνει ότι υπάρχει και μια κατάσταση της καρδιάς που είναι πνευματική παρθενία. Και μπορεί οι άνθρωποι να έχουν έγγαμο βίο που είναι τίμιος και ακηλίδωτος διότι τον ευλογεί ο Θεός και να αγωνίζονται και να φυλάγουν αυτήν την πνευματική παρθενία της καρδιάς που είναι ευάρεστη στον Θεόν. Αυτό ήτανε το άλλο χαρακτηριστικό που συνόδευσε την γέννηση του Κυρίου Ιησού. Με άλλα λόγια, ο Θεός που έπλασε «κατά μόνας τας καρδιάς των ανθρώπων» [16], όπως λέγει η Γραφή, Εκείνος ζητεί όλην την καρδιά του ανθρώπου και δεν ευαρεστείται με ένα μέρος της είτε μικρό είναι αυτό είτε μεγάλο. Θέλει όλην την καρδιά του ανθρώπου. Είναι Θεός ζηλωτής, γι' αυτό και λέει «υιέ, δός μοι σην καρδίαν» [17], όχι διότι έχει καμία ένδεια ο Θεός μας, καμία ανεπάρκεια, αλλά διότι θέλει να μεταδώσει στον άνθρωπο τη δική Του δόξα, τη δική Του τελειότητα.

Την ημέρα της γεννήσεως του Κυρίου Ιησού, ήταν οι άγγελοι που μίλησαν στον κόσμο. Λέει η Γραφή, αμέσως ένας ουράνιος άγγελος εμφανίστηκε στους Ποιμένες και τους λέει «ευαγγελίζομαι υμίν χαράν μεγάλην» [18] και αμέσως μαζί με αυτόν τον άγγελον εμφανίστηκε ουράνια στρατιά αγγέλων που έψαλλε «δόξα εν υψίστοις Θεῷ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία» [19]. Και βέβαια οι άγγελοι έψαλλαν αυτή τη δόξα όχι τόσο για τους εαυτούς τους, αλλά για εμάς τους ανθρώπους. Και ο σκοπός που αυτοί οι άγγελοι ανακοινώνουν αυτή τη δόξα στους ανθρώπους είναι για να προκαλέσουν και την γην να ενώσει τη φωνή της με τη δοξολογία την αγγελική «δόξα εν υψίστοις Θεῷ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία».

Ξέρετε όμως, όταν αυτή η δόξα εγέμιζε τον ουρανό και έγινε σκάλα πάνω από το σπήλαιο της Βηθλεέμ, σκάλα πάνω στην οποία ανέβαιναν και κατέβαιναν οι άγγελοι και έψαλλαν, αυτόν τον ύμνο δεν τον άκουσαν παρά μερικοί ποιμένες της στάνης, ο υπόλοιπος κόσμος ζούσε στον ύπνο, κοιμόντουσαν βεβαρημένοι μέσα στις δικές τους μέριμνες. Μόνο μερικοί ποιμένες και η Αγία Παρθένος, άκουγαν αυτόν τον ύμνο.

Έτσι, κάθε φορά που γιορτάζουμε τα Χριστούγεννα, υπάρχει κίνδυνος μήπως και εμείς μείνουμε βεβαρημένοι και δεν μπορέσουμε να ενώσουμε τη φωνή μας με

αυτόν τον ύμνο που αναπέμπει η Εκκλησία στον Θεό. Για αυτό υπάρχει ανάγκη από εμάς να αγρυπνούμε. Και αν ο Προφήτης Δαβίδ, που ήταν τόσο επιτήδειος στη δοξολογία του Θεού, αναγκαζόταν από καιρό σε καιρό να λέει «εξεγέρθητι η δόξα μου εν ψαλτηρίω και κιθάρα άσομαι τω Θεώ μου» [20], δηλαδή, αν ο Προφήτης Δαβίδ χρειαζότανε από καιρό σε καιρό να αναζωπυρώνει αυτό το χάρισμα της δοξολογίας του Θεού, πόσω μάλλον έχουμε ανάγκη εμείς.

12. Βλ. Ήσ. 7,14 και Ματθ. 1, 21

13. Βλ. Λουκ. 1,28

14. Λουκ. 1,46

15. Λουκ. 14,11

16. Βλ. Ψαλ. 32,15

17. Παροιμ. 23, 26

18. Λουκ. 2,10

19. Λουκ. 2,14

20. Βλ. Ψαλ. 56, 9

Άλλα, τι το καινόν, τι το καινούργιο σε αυτή τη δοξολογία; Ο Θεός, όπως ξέρουμε από το στόμα του αγίου Πρωτομάρτυρος Στεφάνου, είναι Θεός δόξης. Όταν ο ουρανός άνοιξε, λίγο πριν παραδώσει το πνεύμα του ο Πρωτομάρτυρας Στέφανος, είδε τη δόξα του Θεού και τον ονόμασε «Θεόν δόξης» [21]. Αυτή η δόξα του Θεού είναι αναφαίρετη από το Όνομά Του, από τη Φύση Του. Και αυτή τη δόξα την είχε προαιώνια. Όταν γεννούσε τον Υιόν προαιώνια, του απέδιδε όλην του την Ουσία, όλην Του τη Φύση και όλην Του τη δόξα. Και όταν εξεπόρευε το Πνεύμα το Άγιο, πάλι το ίδιο, του απέδιδε το πλήρωμα της Φύσεώς Του και το πλήρωμα της δόξης Του. Ο Θεός Πατήρ είναι «ο Πατήρ της δόξης» [22], όπως λέει ο Απ. Παύλος στην προς Εφεσίους επιστολή του. Και ο Υιός είναι το «απαύγασμα της δόξης» [23] και έχει την δόξαν αυτήν «προ καταβολής κόσμου» [24], «προ του τον κόσμον είναι» [25]. Και το Πνεύμα το Άγιον είναι «το τής δόξης Πνεύμα» που επαναπαύεται και στα στήθη του ανθρώπου, λέει ο Απόστολος Πέτρος [26].

Έτσι, ο Θεός είναι «Θεός δόξης», αλλά, από απεριγράπτη φιλανθρωπία, ο Θεός ήθελε να μεταδώσει και στα κτίσματά Του αυτή τη δόξα. Έτσι εγείρει τελειότητες, δηλαδή, κάνει να αναφαίνονται τελειότητες και ενδύει τα κτίσματά Του, τους αγγέλους, τον άνθρωπο, αλλά και όλον τον κτιστό κόσμο, με τη δόξα Του. Σε αυτήν τη δόξα βρίσκεται η αληθινή ευδαιμονία και η μακαριότητα της ζωής. Αυτήν τη δόξα, όσοι την δέχονται, μετά την επιστρέφουν στον Θεό. Αυτή η δόξα ξεχειλίζει από τον Θεό και φτάνει τα κτίσματα, και αυτά τα κτίσματα μετά αναπέμπουν αυτή τη δόξα στον Θεό και υπάρχει μια «ανακύκλωση δόξης» στον κόσμο. Είναι τόσο σπουδαίος και τόσο μεγάλος αυτός ο τρόπος της ζωής. Τα χερουβείμ παρίστανται κύκλω του θρόνου του Θεού δέχονται τη δόξα του Θεού. Και επιστρέφουν αυτή τη δόξα στον Θεό ακατάπαυστα. Και όπως λέει η Γραφή, είναι τέτοιος ο ζήλος και τέτοιος ο πόθος που έχουν γι' αυτή τη δόξα οι ουράνιες Δυνάμεις, που δεν έχουν ανάπαυση ημέρας και νυκτός. Όχι διότι δεν τους επιτρέπεται ανάπαυση, αλλά διότι δεν χορταίνουν αυτήν την δόξα και γίνονται ολόκληρα σαν ένας οφθαλμός [27], και προσπαθούν να κάνουν όλο τους το είναι οφθαλμόν, δηλαδή, να διαπερνά όλο τους το είναι η δόξα του Θεού (να απορροφούν με κάθε τους πόρο τη δόξα του Θεού). Και ο άνθρωπος στην πρωτόγονη κατάστασή του είχε αυτή τη δόξα, ήταν «εικών και δόξα του Θεού», όπως λέγει ο Απόστολος Παύλος [28].

Άλλα γιατί στη γέννηση του Χριστού ο ουρανός να αναγγέλει με έναν τέτοιο θρίαμβο τη δόξα του Θεού και τη συμφιλίωση της γης με τον Θεό; Εδώ πρέπει να προσέξουμε και να καταλάβουμε τα μεγάλα γεγονότα που έλαβαν χώρα στην ιερά

ιστορία. Ο άνθρωπος όταν βρισκόταν μέσα σε αυτήν την ευδαιμονία και την «ανακύκλωση της δόξης», άκουσε την εισήγηση του εχθρού και θέλησε να σφετερισθεί αυτή τη δόξα, να την κρατήσει για τον εαυτό του και βεβαίως κλείσθηκε στον εαυτό του και κτιστός όπως ήταν, δεν μπορούσε να είναι πηγή δόξης, γι' αυτό και αμαυρώθηκε και έγινε μηδαμινός. Ενώ πριν ήταν «δόξη και τιμή εστεφανωμένος» [29], αλλά δεν συνήκε, δεν το κατάλαβε, δεν το εκτίμησε, και έπαθε αυτό που παθαίνουμε στη φυσική ζωή, κατά την οποία όταν διακοπεί η κυκλοφορία του αίματος ο άνθρωπος πεθαίνει. Έτσι και όταν σταμάτησε αυτή η ανακύκλωση της δόξης του Θεού ο άνθρωπος πέθανε πνευματικόν θάνατον. Αν και ο Δαβίδ ο ψαλμωδός κάπου κάπου άρπαζε αυτή τη δόξα και έβλεπε τους ουρανούς να «διηγούνται δόξαν Θεού και ποιήσιν χειρών αυτού να αναγγέλει το στερέωμα» [30], ωστόσο αυτή η δόξα του Θεού δεν είχε την ίδια δύναμη και την ίδια λάμψη και μονιμότητα όπως είχε πριν από την πτώση των πρωτοπλάστων. Και η κτίση όλη αμαυρώθηκε, διότι ο βασιλέας και ιερέας της δημιουργίας, που ήταν ο άνθρωπος, στερήθηκε την δόξα και πέθανε.

Τότε ο Θεός άρχισε να αγωνίζεται και «πολυμερώς και πολυτρόπως» [31] να κατεργάζεται και πάλι τη δόξα του στον άνθρωπο. Αρχίζει λοιπόν ο Θεός να αναζητά τον άνθρωπο σε όλους τους δρόμους της ζωής του. Από την πρώτη στιγμή λέει στον Αδάμ «Αδάμ πού εί;» [32]. Σε ποια δόξα ήσουν και σε τι σκοτάδι βρίσκεσαι τώρα. Έψαξε τον άνθρωπο με αγγελικές οπτασίες και δεν μπορούσε να τον φτάσει. Όταν ο Μανωέ, στο βιβλίο των Κριτών, είδε άγγελο, λέει στη γυναίκα του «θανάτω αποθανούμεθα ότι Θεόν εωράκαμεν» [33]. Και το ίδιο βλέπουμε και στον Μωϋσή όταν το πρόσωπό του έλαμπε από τη δόξα του Θεού, οι Ισραηλίτες δεν μπορούσαν να το ατενίσουν και του είπαν «λάλησον συ ημίν και μη λαλείτω προς ημάς ο Θεός μη αποθάνωμεν» [34].

Με την Ενανθρώπηση του Χριστού όλες οι ιδιότητες της θείας Του Φύσης μεταδόθηκαν στην ανθρώπινη φύση. Βρήκε έναν ταπεινό τρόπο ο Θεός να μεταδώσει τη δόξα Του ξανά στους ανθρώπους. Με τη δική Του πτωχεία εμείς πλουτίσαμε. Γι' αυτό και στη Γέννηση του Χριστού οι άγγελοι ψάλλουν «δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία». Διότι χωρίς αυτή τη δόξα, σωτηρία δεν υπάρχει. Για εμάς τους Ορθοδόξους η σωτηρία λέγεται και δοξασμός. Σωτηρία είναι η μετοχή στη δόξα του Θεού, στη Φύση του Θεού, όπως λέει ο απόστολος Πέτρος [35].

Όπως όμως εκείνη την ημέρα όλοι οι ουρανοί υμνούσαν τη δόξα του Θεού, και προανεκήρυξαν ότι αυτή η δόξα κατέβηκε στη γη. Έτσι χαρά μεγάλη γίνεται στους ουρανούς κάθε φορά που μετανοεί ένας άνθρωπος. Γιατί με τη μετάνοια ο άνθρωπος μπορεί και πάλι να δεχθεί μέσα του ένα προζύμι δόξης ώστε να μπορέσει

να σταθεί στην παρουσία Του εκείνη την ημέρα τη μεγάλη και ιερά.

Σε αυτή τη ζωή δεν υπάρχει μεγαλύτερη δόξα από το να μοιραστεί ο άνθρωπος το όνειδος και την πτωχεία του Κυρίου Ιησού που για εμάς γεννάται. «Χριστός γεννάται».

21. Βλ. Πράξ. 7,2 και 55

22. Έφεσ. 1,17

23. Έβρ.1,3

24. Βλ. Ίωάν. 17, 24 και Α΄ Πέτρ. 1, 20

25. Ίωάν. 17, 5

26. Βλ. Α΄Πέτρ. 4,14

27. Βλ. Ίσ. 6,1-5

28. Πρβλ. Α΄ Κορ. 11, 7

29. Βλ. Έβρ. 2, 9

30. Βλ. Ψαλ. 18, 2

31. Έβρ. 1,1

32. Γεν. 3, 9

33. Κριτ. 13, 22

34. Βλ. Έξ. 20,19

35. Βλ.Β΄Πέτρ1,4